СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 123. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 28. мая, 1928.

VOL. XXXVI. No. 123. Jersey City, N. J., Monday, May 28, 1928. THREE CENTS.

THE LIBRARY OF THE MAY 28 UNIVERSITY OF ILLINOIS

НОВИЙ ВИБУХ У КОПАЛЬНІ ВУГЛЯ

ЗНОВА ЗГИНУЛО 8 РОБІТНИКІВ, 3 ТЯЖКО РАНЕНИХ.

ВИЛКС-БЕРЕ, ПА., 25. мая. — У шахті Конінгем в копальні ч. 5. підприємства Годсон Ковл Ко. случився підземний вибух газу. В копальні було тоді коло трийцять робітників. З того числа 8 робітників загинуло на місци, 3 віднесло тяжкі тілесні ушкодження, а решта вирвалася з копальні цїло.

Вибух був такий сильний, що тіла декотрих робітників побив до непізнання. Одного робітника звалило з ніг якої пів милі від місця вибуху. На вістку про вибух величезні товпи родин робітників звалилися на землі підприємства, вижидаючи вісток від своїх кревняків.

Між убитими є: 42-літний майнер Юрко Ока та Юрко Сапатович з Парсонса. Між тяжко раненими є Мих. Попович і Михайло Монко.

Що було причиною вибуху, невідомо. Після одної чутки газ запалила іскра, що скочила з мотора. На щастє робітників після вибуху пожару не було.

СЕНАТ НЕ МІГ ЗВАЛИТИ КУЛИДЖОВОГО ВЕТА ЗА ФАРМЕРСЬКУ ДОПОМОГУ.

НЕ БУДУТЬ ДОЗВОЛЯТИ ПУБЛИКУВАТИ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН, 25. мая. — Сенат голосував нині над проектом Макнарі-Гогена про допомогу фармерам, проти котрого виступив президент Кулидж не тільки з ветом, але з острою критикою. За проектом заявилося 50 голосів, проти 31; ухвала впала, бо не найшла двох третин голосів, потрібних для звалення вета президента.

Далі сенат і палата послів ухвалила богато важних законів, приготовляючися, як видно, до замкнення сесії конгресу. Між иншими ухвалено закон про Масл Шовлз, далі потверджено проект нового податкового закона; на будуче книги податкового уряду мають бути для публики замкнені.

Конгрес відай покінчить свої праці у вівторок.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД НА БАНК

ПІДЧАС УТЕЧІ БАНДИТИ ДАЛІ ВБИВАЮТЬ ЛЮДИЙ.

СКАТ СИТІ, Канзас, 25. мая. — Чотирох бандитів напало в середу на Ферст Нешенел Бенк оф Ламар, у стейті Колорадо, зрабували 20,000 долярів, вбили президента Париша й його сина, що служив там за касієра, а втікаючи, взяли в неволю двох людий, щоби засланятися ними підчас утечі перед стрілами поліції та погоні.

Тепер погоня наткнулася на тіла тих двох людий, видно вбитих бандитами підчас утечі. Один з убитих плінників був урядником у банку, а другий лікарем, який прийшов перевязувати рани раненим у бійці в банку.

Погоня женеться за ними далі.

ЗАГИНУЛА В ОГНИ.

ПОЙНТ ПЛЕЗЕНТ, Ню Джерзі, 25. мая. — Підчас пожару дому пані С. Рід, 68-літної немічної жінки, згоріла й сама властителька. Її муж поїхав ловити рибу. Коли вернув домів, застав площу без дому, а жінку неживу.

Сусіди доглянули полумінь, добуваючуся з одного боку дому, і знаючи, що властителька недужа, кинулися ратувати, але пожар уже розгорівся так, що не могли добитися до жінки.

ЗАБОРОНЯЮТЬ РОСІЙСЬКІ ФІЛЬМИ.

НЮ ЙОРК, 25. мая. — У місцевому театрі мали в понеділок почати ставити фільму „Конець Петерсбурга", яку відограла державна російська кінематографічна трупа. Цензор заборонив виставити її, поки департамент стейту не дозволить її ставити. Властитель театру грозить, що він таки її виставить, не дивлячися на зоборону цензорів, котрим він радить іти зі своїм протестом на судову дорогу.

ГОДЯТЬСЯ ЗНИЖИТИ ПОЧТОВІ ОПЛАТИ.

ВАШИНГТОН, 25. мая. — Конференція з представників обох палат конгресу згодилася на один проект про зниження почтових оплат. Знижка відноситься передовсім до газет. Уряд буде мати коло 6 мілїонів долярів менче приходу зі сього жерела.

ПОЛІСМЕН БАНДИТОМ.

НЮ ЙОРК, 25. мая. — Патрольмен Стівен Кейпер, котрий признався перед судом до злочинної карієри, підчас котрої він, одітий в уніформ полісмена, рабував доми на Стетен Айленді, станув нині перед суддю, щоби дістати вирок. Судля дав йому від 5 до 10 літ вязниці, а при тому прочитав йому довшу лекцію про те, що значить його злочин для цілого міста й краю.

„Твоїм обовязком" — говорив суддя, — „було захороняти нас і наш маєток. Тимчасом ти не тільки не робив того, що до тебе належало, але й ще самий грабував доми. Ти не маєш права до ніякого милосердя зі сторони суду".

САМОГУБСТВО З НЕЩАСНОЇ ЛЮБОВИ.

НЮ ЙОРК, 25. мая. — У своїй кімнаті на 78 Вул. струїлася світляним газом Флоренс Рейнолдс, молода водевільна акторка, оставивши лист, у котрім пояснює, що допускається самогубства з розпуки через нещасну любов. Любила вона одного мущину, а відтак довідалася, що його превтувала одна жінка за двоженство.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТ КНЯЗЕМ АФГАНІСТАНУ!

Король Афганістану Аманулягґ обдарував після величавого бенкету двацятьох польських достойників афганістанським „ордером Сонця". Найвищу клясу ордеру одержали: польський президент і маршал Пілсудскі, цебто золотий ланцюг та голубий плащ. До цієї кляси є привязаний титул великого князя.

Ордер другої кляси — червоний плащ, одержали польські міністри та марш. сойму соціяліст Дашиньскі. Тому, що з червоним плащем спливає наданого титул князя, Дашиньскі став князем.

Афганістанським, бо афганістанським, але все таки князем!

ЗАРІЗАВ ДВОЄ ЛЮДЕЙ, ЩОБИ НЕ ВІДДАВАТИ ДОВГУ.

В селі Великі Загайці, кременецького повіту на Волині, жив від довшого часу бездітний фельшер Г. Гербель з жінкою. Жив він у господаря Т. Попова в хаті під одним накриттям. Нічью 13-го квітня ц. р. десь біля 8-ої—9-ої години вечора якийсь невідомий злочинець їх **обидвох зарізав.** Господар хати Попов зголосився на постерунку поліції й повідомив про страшний випадок.

Другого дня ранком поліція почала слідство, але виновника не знайшли. Вбивство стало тимбільше загадочне, що в хаті не доконано ніякого грабунку й не можна було ніяк впасти зразу на те, що могло бути причиною того страшного злочину.

Не маючи змоги знайти якнебудь злочинця, поліція спровадила поліційну собаку, яку доставили на місце слідства. На перший день наших свят зібрали людей з цілого села, уставляли рядами й пустили між них собаку, яка, не шукаючи довго, кинулася на Попова, господаря, в якого жив фельшер. Повторено це ще два рази й собака за кожен раз віднайшла Попова та кидалася на нього.

Стали вести слідство з Половим, але він заявив, що собака кидається на нього тільки тому, що він перший був біля тіла вбитого. Та не вважаючи на те, Попова і його жінку арештували. Щойно тоді Попов признався до злочину. Він убив фельшера і його жінку, щоби не віддавати їм 5,000 золотих, які був у них позичив і мав уже незадовго віддати.

СТРІЛ ЧЕРЕЗ ВІКНО ДО ПОЛІЦІЯНТА.

В селі Передільниця коло Добромиля хтось наважився вбити місцевого поліціянта і стрілив до нього вечером через вікно з кріса. Куля одначе не поцілила. Стрільця не зловлено.

ШАХРОВАНИЙ ПАН-ОТЕЦЬ.

Жандармерія в Пекутах, високомазовецького повіту, арештувала якогось Романа Ярослава Білозора зі Львова, що уходив за греко-католицького священика, носив реверенду, виголошував проповіди й допустився сфальшування посвідки про укінчення станиславівського духовного семинара та свідоцтва ідентичности. Білозора відставлено до львівських арештів.

„СВЯТІ ВОЯКИ".

На території китайської провінції Сечуан над горішним бігом ріки Ян-Це повстала нова військова організація, яка прозвала себе „Будистичне Братство Святої Армії Чесної Дороги". Є це будийське стоваришення, яке складається з мирних жителів тих китайських провінцій, через які пересувалися ріжні китайські генерали зі своїми арміями. Цілею тої святої армії є очистити край з більших і менших банд бувших військових частин, які займаються грабунком і розбоєм та тероризують мирне населення. Що вояки святої армії взялися таки на добре до виконання своєї задачі, свідчить заява одного з командантів такого бандитського відділу, що заплатить кожному по 2 доляри за уха жовніра святої армії. Недавно свята армія окружила і вирізала цілий бандитський відділ з 800 люда. Цікаво, що та дивна армія не уживає пальної збруї, лише шабель, ножів і списів, а всі рушниці, добуті в бою, ломить і кидає в ріку. Провідники їх кажуть, що причиною теперішнього нещастя в Китаю є якраз введена чужинцями стрільна збруя.

СТРАШНА СМЕРТЬ НА ДАХУ ВАГОНА.

Потягом з Кракова в напрямі до Львова їхав „на шварц" на даху вагона якийсь Копецкі, добре записаний в поліційних хроніках залізничий злодій. При переїзді потягу попід один міст коло Ярослава сталася з Копецким страшна пригода. Він так сильно вдарився головою до залізних вязань моста, що половину голови знесло йому цілковито. До Ярослава на стацію приїхав уже бездушний труп. Пасажири замітили страшну пригоду по тім, що з даху одного з вагонів спливала кров, і дали знати поліції.

ВІЙНА РУДИХ ЩУРІВ ЗІ СІРИМИ.

Перед кількома тижнями мешканців міста Галячі коло Пекіну збудив страшний писк щурів. Коли досвіта люди вийшли за місто, всюди тут земля була покрита тисячами убитих щурів рудої і сірої масти. Руді щурі хотіли війти до міста, а їм спротивилися побратими сірі. Обі армії боролися так завзято, що треба було 8 великих возів, щоб вивезти вимордованих щурів і погребати їх далеко від міста, щоб запобігти заразі. По кількох днях відбувся знову бій між щурами, і то це завзятіщий і більше крівавий, як перший. Була це рішаюча боротьба, бо сірих щурів зовсім винищено. А боролись щурі так завзято, що зовсім не звертали увагу на товпу людей, які приглядалися тій щурячій війні.

ВПАВ ЛІТАК.

Справність польських летунів звісна вже цілій Европі. Коли який летун зле поведе літака, говорять про нього: він літає як Поляк! І дійсно, польські летуни дбають, щоби ряд їхніх летунських катастроф не прорвався. Ось недавно знова розбився біля Радома один польський літак з 2-го летничого полку в Кракові. Один з летунів згинув, другий тяжко ранений. Знова „ойчизна" стратила один літак. Щасть Боже! Літайте частіше.

ЗВІЛЬНЕННЯ МАДЯРСЬКИХ ФАЛЬШИВНИКІВ БАНКНОТІВ.

На основі декрету мадярського регента про амнестію, суд у Будапешті звільнив кілька осіб, вмішаних в справу фальшування банкнотів з Надоші на чолі. Надоші, засуджений на три роки тюрми, відбув уже дві третини кари. Одначе амнестія не привертає утрачених політичних прав. В тюрмі осталися др. Манковіч і Віндішгрец, як найбільш обтяжені.

ПРОКЛЯТТЯ ВІЙНИ.

Важко навіть обчислити, скільки людей, а зосібна сільських хлопців погинуло, або покалічилося від того, що з цікавости або для забави добували із землі всякого рода муніцію, що оставала там після війни. При викопуванню, або таки при маніпульованню наступають експльозії, а з ними смерть або окалічення. Це наче закопане в землю прокляття війни. Ось цими днями сталося нове таке нещастя. Трох хлопців в селі Сурохові коло Ярослава добули з землі 4 шрапнелі. Один з цих шрапнелів вибухнув і смертельно поранив хлопця Петра Бориса. В дорозі до шпиталю він помер.

ПОШЕСТЬ САМОГУБСТВ.

Самогубства ширяться в Польщі з силою пошести. Позбавлюють себе життя люде з ріжних станів і звань. В самім Львові було в останньому часі кільканацять самогубств. В Перемишлі застрілився вистрілом з револьвера поліціянт. Під Перемишлем кинулася під колеса потягу 22-літня Стефанія Сікора.

ЗАТОПЛЕНИЙ СКАРБ.

Посол до англійського парляменту, капітан Стритфілд, хоче використати свою святочну відпустку з парляменту на добуття золота з затопленого Англійцями в 1655 році еспанського корабля. Вартість золота оцінюють від половини до двох міліонів долярів і спочиває воно разом з кораблем на морській скалі в заливі Тобермори. Від часу затоплення того корабля, який колись належав до еспанської военної фльоти, прозваної Великою Армадою, що наїхала Англію, було богато спроб добути затоплені скарби та без успіху. Стритфілд, який сам є добрим нурцем, надіється добути затоплене золото.

НА КРЕСАХ „СПОКІЙНО".

На Волині знова появилася ватага даверзантів. Проводить нею Євтух Вознюк, якого добре знають ляцькі осадники, урядовці, поліцаї і проча зайшла голота. В 1924 р. Вознюк спалив неодного ляцького дідича тай не одну осаду зайдів-кольоністів, тай не одному із сеї наволочі допоміг вискочити з землі на лоно крульовей Польскі.

ВЖЕ ВІДЛОЖИЛИ.

Польський трансатлянтійський лет, що мав відбутися з Франції до Ню Йорку, вже відложений на неозначений час. Натомісць два инші польські летуни, Каліна і Шатек, збираються виконати ще довший лет, а саме з Варшави до Ню Йорку. Як так справляться, як тамті перші, то буде це другий успішний польський лет через океан.

НОБІЛЄ НЕ ДАЄ ПРО СЕБЕ ЧУТИ

ДОНОСЯТЬ ПРО ВЕЛИКІ БУРІ В ПІДБІГУНОВІЙ ПОЛОСІ. НАЙБІЛЬША НЕБЕЗПЕКА ЦЕ ОГОНЬ.

КОПЕНГАГА, 26. мая. — До 5. год. рано не було ніякої вісти з кермового корабля Італії, на якім вибрався генерал Нобіле розсліджувати північний бігун. Виходить, що воздухоплав захопила велика буря в часі повороту до Кінгс Бей.

Італія буде могла вдержатися в воздусі через 40 годин. Осісти на землю не буде в силі, бо вся полоса покрита потріскаким ледом, через який проливається вода.

Найбільше нещасте, яке може стрінути Італію — це експльозія. Тоді не було би вже для неї ніякого ратунку. А так, як кажуть знатоки, буде могла вона вдержатися через кілька днів.

НІТТІ ПРОТИ НОВОГО ВИБОРЧОГО ЗАКОНА.

КАЖЕ, ЩО ФАШИСТИ ЗНИЩИЛИ КОНСТИТУЦІЮ І ПРАВА ЧОЛОВІКА. ЗАВЕЛИ НЕВОЛЮ СЛОВА І ВИХОВАННЯ. НАРІД НЕ ЗНАЄ ПРАВДИВОГО СТАНУ.

ПАРИЖ, 25. мая. — Бувший італійський премієр Нітті виголосив промову до італійських імігрантів, своїх однодумців, в якій піддав острій критиці політику фашистів. Особливо накинувся він на новий фашистський виборчий закон, який являється протиконституційним, бо позбавляє нарід і короля прав, загарантованих конституцією. Через шість літ — казав Нітті — боролися фашисти з конституцією, а тепер її знищили. Навіть Росія в найгірших часах царату не булаб відважилася завести таку неволю, як її заводить Муссоліні, коли нарід не в силі вибрати собі навіть найменших льокальних урядовців. Всіх їх назначує фашистська партія. Преса мусить писати під диктат фашистів, а навіть малих дітей уживають для фашистської агітації. В судах засідають фашистські політикери, а не судді. Правди не можна писати навіть про економічні та фінансові справи держави. Нарід держиться в цілковитій несвідомости.

ОБУРЕННЄ ПРОТИ ІТАЛІЇ РОСТЕ.

ЧАСОПИСИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДКЛИКУ ІТАЛІЙСЬКОГО КОНЗУЛЯ.

ВІДЕНЬ, 25. мая. — Не тільки в цілім Тиролю, але і у Відні весь нарід дуже обурений поступком італійського генерального конзуля Ріккарда, що виставив італійський прапор в память виповідження війни Австрії. Тирольські газети пишуть, що населенне буде реагувати в той спосіб, що буде торжественно святкувати давні австрійські побіди над Італійцями та домагатися відклику італійського посла. Австрійський уряд виправдувався знова перед італійським послом, але це не задоволить ні Муссолінія ні населення.

ХОТІЛИ СПАЛИТИ ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРАПОР.

ВІДЕНЬ, 25. мая. — З Любляни доносять, що хорватські студенти демонстрували проти Італії з приводу її знущань над Славянами, що мешкають в межах італійської держави. Один з студентів виняв з кишені італійський прапор і хотів його запалити, але полісмен видер прапор з рук студента і не допустив до спалення.

АВТОМОБІЛЬ З МОТОРОМ ДІЗЕЛЯ.

ПАРИЖ, 25. мая. — На париській автомобілевій виставі можна побачити автомобіль з мотором системи Дізеля. Автомобіль в нічім не ріжниться на зверх від других газолінових автомобілів. Зужита ним олива буде чотири рази дешевша ніж газоліна.

ПРОТИ ДОВГИХ ПРОМОВ.

БЕРЛІН, 25. мая. — Послідний парлямент мав велику біду з довгими бесідами послів. За давних часів мусів посол говорити бесіду з памяти, а коли хотів що цитувати з книжки, мусів просити дозволу в предсідателя. Републиканський парлямент не придержувався так точно того звичаю і посли балакали, скільки хотіли. Тепер побудовано для бесідників такий столик, що бесідник не буде мати де положити своїх записок і в той спосіб, як надіються, буде мусів говорити з памяти, а тим самим і коротше.

КЕЛЛОГ ПОМАГАЄ ЛІДЗІ.

ПАРИЖ, 25. мая. — Злучені Держави не хотіли приступити до Ліги Націй, бо казали, що таке приступленнє готово їх втягнути в нові війни, а далі тому, що Англія має в Лідзі аж 6 голосів. Тепер небезпека війни минає, коли сама Америка хоче заключити договори в справі поставлення війни поза законом. А Англія буде мати рівнож тільки один голос, бо Келлог, згідно з імперіяльною конференцією, зноситься тепер з домініями як самостійними державами.

РАКЕТОВИЙ АЕРОПЛЯН НА ВИКІНЧЕННЮ.

БЕРЛІН, 25. мая. — Тирольський винахідник ракетового автомобілю Валієр заявив, що до двох літ будуть летіти з Европи до Америки ракетовими аеропляпами. Першии такий аероплян „Ґрасмікке" вже на викінченню в місті Кассель. На слідуючий місяць будуть робити з ним перші проби. Аероплян буде міг летіти зі скорістю 125 миль на годину.

ВОРОЖБА ПІРАМІДИ.

ЛОНДОН, 25. мая. — Згідно з „Пірамідовою хронологією" припадає на день 29. мая в Англії якесь страсення, яке спричинить залив полудневого побережа водами. Багато людей взяло ворожбу на серіо і віднмовило кімнати, які там наняли з приводу свята і відпочинку.

З ПОЛЯ БИТВИ В КИТАЮ.

ШАНГАЙ, 25. мая. — Генерал Фенг здобув три міста, а националістичні війська здобули місто Кильган. Борба між північною й полудневою арміями йде на просторі яких 100 кільометрів.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАГІНКА НА ШЕВЧЕНКА І ФРАНКА

Монархістично-католицька „Нова Зоря", що виходить у Львові, доводить звільна старий край до тої церковно-народної боротьби, яка повстала між нами на американській землі. Часопис той попертя в народі не має, але видається за дієцезальні фонди, а ґрупує біля себе той гурток, що вважає дальшу боротьбу з Поляками за безвихідну і хоче йти на угоду з Польщею. Редактором того часопису став др. Осип Назарук, той самий, що давав американським Українцям лекції висшої політики і боронив авторитетів еп. Богачевського і ґенерала Скоропадського.

Як свого часу в Америці, так тепер і на рідній землі пробує др. Назарук попри свою угодову політику повести ще нагінку на наших національних ґеніїв: Тараса Шевченка й Івана Франка. Ще й на тім пункті хоче розбивати наш нарід, як його пробував розбити в Америці, коли ми обходили десятьлітні роковини смерти Франка.

З того приводу забрав голос католицький орґан „Нива", редаґований самими видніщими теольоґами, професорами університету і другими. „Нива" передруковує за польською католицькою ґазетою дискусію польських священиків на тему, чи польське духовенство сміє брати участь в обході памяти Бема, польського полководця і патріота, котрий збісурменився, себто перейшов на магометанську віру. Його тіло спроваджують тепер Поляки до Польщі і з того приводу влаштовують по ріжних місцевостях великі паради і торжества, в яких бере участь і польське католицьке духовенство.

Вислід дискусії польського духовенства був такий, що духовенство повинно зайняти в обходах Бема щонайменше невтральне становище, але ніколи не повинно ставитися до нього неприхильно. А в тих случаях, де священик заанґажувався вже в тих торжествах як член комітету, там він повинен витревати до кінця.

Подаючи ту дискусію, „Нива" додає від себе таке:

„Отсі нотатки можуть послужити як анальоґія для квестії, як заховуватися нашому духовенству супроти торжеств у честь І. Франка. В нас отся квестія прибрала куди гострішу форму (особливо в Америці), аніж у Поляків квестія з обходами в честь Бема. Нераз зверталися до нас священики, щоби ми заняли становище в справі участи духовенства в концертах і т. ін. в честь Франка. Ми відтягалися, бо не хотіли ще більше загострювати конфлікту й наражуватися на нове „одіюм". І ось діждалися ми, що виручили нас сусіди, яким хіба не закинуть, що не мають „католицького почування". Завважуємо однак, що Бем у ряді великих людей Польщі стоїть далеко за І. Франком у ряді наших великих людей, якщо оба ряди паралельно зіставити. А врешті будь-що-будь Франка поховано по християнськи".

АНТИСЕМІТИЗМ У РАДЯНСЬКІЙ РОСІЇ

Московська ґазета „Правда" в 100 числі містить таку статтю з приводу наростаючого антисемітизму в Росії. „Правда" говорить, що „При царському режімі „хазяїнами" антисемітизму були поміщики при активній допомозі куркулів, а центром його були Україна та Білорусь, де скупчена головна маса жидівського населення. До цього треба додати, що не лише зазначені „Правдою" чинники були „хазяїнами" антисемітизму, але ще в більшій мірі само правительство, його урядники та поліція. Сотками років культивували антисемітизм в Росії, навіть в основних законах держави був погромницький елемент: смуга жидівського поселення, обмеження Жидів в ріжних правах і т. д.

„Правда" далі зазначує, що найогидніших форм набрав антисемітизм в часи горожанської війни, коли погромна хвиля прокотилася по всій смузі розселення Жидів. Як звичайно, „Правда" складає вину погромів на противників большевизму, не говорячи, що горожанську війну затіяли самі большевики в Росії та на Україну пішли війною. Також „Правда", звичайно, замовчує факт, що червоноармейці уряджували не менше жорстокі погроми ніж їх противники білоґвардейці, та що наприклад погром у Фастові, Білій Церкві се діло большевицьких рук.

Але ось чим „Правда" занепокоєна: „Після революції", говорить вона, — „антисемітизм пережив довшу крізу й й тепер відроджується на новій базі, в новій системі клясових взаємовідносин. Тепер його живлять „наші" приватно-капіталістичні елементи — решти чорносотенного дворянства і буржуазії, „права" інтеліґенція, міське міщанство (дрібні підприємці, підрядчики, звозчицькі промисловці, крупні кустарі і т. д.) і, нарешті, найбільше міцний зі всіх його „хазяїнів" — куркульство. Всі ці кляси й ґрупи використовують антисемітизм для оборони своїх економічних інтересів, а також для безпосереднього тиску і для атаки на диктатуру пролетаріяту на радянську владу".

Щоби перечислити вже всі ті кола, в яких поширений антисемітизм, „Правда" повинна була ще додати де-яких комуністів, робочих та червоноармейців, про що відомости можна часто подибати в комуністичній пресі.

Ось хочби взяти приклад з того самого числа „Правди":

Під наголовком: „Як це назвати", пише вона:

„У вагоні він розповідав „свіжі" жидівські анекдоти. Говорив голосно, упевнено, потім шепелявив, картавив, жестикулював, гнусявив, — словом, тримав себе, як і належить антисемітови. Деякі пасажири притакували в тон оповідачеви, другі напружено мовчали. Нарешті ґрупа червоноармейців не витримала.

„Горожанин, ви мабуть забули, де ви знаходитесь?

„Він зірнтувався:

„Що ви розумієте про національну політику совітської влади. Вам ще вчити мене, старого большевика, підпольщика?"

„Завязався гарячий спір". „Старий большевик" не здавав своїх антисемітичних позицій.

„...На московському двірці червоноармейці запросили його в ТОГПУ (залізниче Чека — Ред.), щоби зясувати, чи не ховається білоґвардієць під машкарою „старого большевика". На жаль, документи в цілковитому порядку:

„Партбілет № 0268198, виданий Краснодубінською районною парторґанізацією, Краснодарської округи.

„Призвище: Трезен, Мартин Мартинович".

Таких Мартин Мартиновичів Трезенів в комуністичній партії не одиниці, а тисячки. Не даром же звертають увагу на те, що в сучасному большевицькому уряді Росії всі відповідальні посади заміщені не-Жидами, коли ранійше їх там була більшість.

Шукаючи пояснення причин зросту антисемітизму в Совдепії, „Правда" звертається до самого жидівства і питається, чи не в природі його вони заложені. Тут вона натикається на дрібну жидівську буржуазію, як кваліфікує Правда ріжних дрібних спекулянтів, маклярів, перекупщиків. Цікаву характеристику цій „буржуазії" дає „Правда". Тому, що характеристика ця освітлює правдиво „ролю" цієї буржуазії при всяких урядах та владах, варта навести її цілу.

„Після жовтневої революції велика жидівська буржуазія, всі ці Рубінштейни, Бродські й прочі, втікла заграницю разом з російською. В СССР залишилася середня й дрібна жидівська буржуазія. І ось ця метушлива, найбільше „примітна" буржуазія, всі ці спекулянти, валютчики, скупщики, перекупщики, поставщики і т. д. крутяться й „працюють" на всіх пунктах, де є можливість „ухватитись", головним чином по трьом напрямкам, де наша госпромисловість змикається зі своєю базою сирівців та з внутрішнім ринком і де усердно „працює" армія Колупаєвих та Роззуваєвих всіх національностей: „рускіх", українських, ґрузинських, армянських та инших родів; в селі вона змикається з національно-ріжноманітним фронтом кулаків...

„З другого боку, жидівський спекулянт, котрого за його спекулянтську діяльність скрізь заслужено стрічає ненависть і на котрого напирають такіж самі спекулянти-антисеміти, прагне використати кращі почуття совітських трудових мас, почуття міжнародної, міжнаціональної солідарности. Він прикриває свою „рвачеську" діяльність щитом „переслідуваного" жидівства; він упевнює, що він — син жидівського народу і що всі жиди такі, як він, бо всі вони вірять в одного Бога, всі вони — єдиної національности".

Цілком природно ненависть населення до цих спекулянтів переноситься і на все жидівство. Тому, що такі спекулянти більш рухливі, більш меткі ніж трудове, робітниче жидівське населення, то вони скорше в часи страшних погромів або в часи переслідування жидівства викручуються, а натомісць бідні, трудові маси жидівства мусять зазнати увесь жах переслідування та погромів.

Ось одне жерело антисемітизму. Але цим питанне ще не вичерпується. Є ще й другі причини, як відвічне ворогування вір християнської та жидівської, яке роздувається релігійними фанатиками, як з одної так і з другої сторони. Далі, тут треба зачислити те, що жидівство раз поставлене перед законами країни в порівнанню з иншими національностями під обмеження, раз під привилеї, як наприклад щодо кольонізації на Україні.

Поліцай списує протокол із селянином за те, що засадив собі ґрядочку тютюну:

— **Поведз іме ойца.**

— Пане комендант, я польських „пацерів" не вмію.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Іміґрант з Канади, Пасейк, Н. Дж. — Нове іміґраційне право датується від 26 мая 1924 року. Не знаємо, коли саме Ви приїхали гість з Канади, то й не можемо дати точної відповіди. Ви певно маєте означений реченець. Коли не вернете в тім реченці, то Вас американські власти депортують, як зловлять. Старайтеся пробувати одержати дозвіл на продовженне побуту. А коли хочете переїхати з Канади до стейтів, то треба вписатися на квоту і ждати на свою чергу.

Джек Попов. — Якби Ви читали ґазету, то не писалиби такого. Наша ґазета з тими ґазетами, які Ви згадуєте, не може кооперувати.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за квітень 1928 року.

Число відділу	Члени	Відділи з каси	З пушок	З підприємств	Не члени	Разом
21	$ 18.00	$ —	$ 4.50	$ 75.03	$	$ 97.53
87	4.00					4.00
94	15.00				10.00	25.00
185	26.25	5.00	3.00		11.50	45.75
307					12.75	12.75
336	5.00					5.00
358	2.00					2.00
367	13.00					13.00
	$ 83.25	$ 5.00	$ 7.50	$ 75.03	$ 34.25	$ 205.03

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист Укр. Нар. Союза по конець квітня 1928.

Члени У. Н. Союза зложили	$ 83.25
Один відділ У. Н. Союза жертвував зі своєї каси	5.00
Дрібні жертви, зібрані пушками заходами членів У.Н.С.	7.50
Дохід з підприємства, уладженого відділом У. Н. Союза	75.03
Жертви від не членів, прислані відділами У. Н. Союза	34.25
У квітни 1928 р. вплинуло жертв на суму	205.03
По конець березня 1928 проголошено жертв на суму	37,409.96
По конець квітня 1928 р. вплинуло жертв на суму	$37,614.99

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовлення до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(118)

По приїзді до Київа, перший, хто мене стрів ще в готелю, де я жив, був підофіцир бувшої моеї скорострільної команди Назаров. Він оповів мені, що Кавказська Туземна Кінна Дивізія (Дика Дивізія) в повному складі тепер веде наступ на Петроград. Дивізією керує ґенерал князь Ґаґарін. Це той самий Ґаґарін, що з початку революції військовим міністром Гучковим був призначений на заміну ґенерала Багратіона „як більше ліберальний", а між тим він був більше всіх загорілий реакціонер в дивізії.

Оповів мені Назаров, що дивізія була перевезена, як казали начальники, в район стації Дно, щоби там її переформувати в кінний корпус. Проект переформування цієї дивізії в корпус був ще до революції, тому нікого не здивувала перевозка її з південно-західного фронту аж під Петроград. Але коли оголошено, що дивізія йде на Петроград, щоби звільнити його і тимчасове правительство від захопивших владу большевиків, для більш свідомої частини всадників дивізії явилося це підозрілим, бо раніше не було чути, щоб большевики захопили владу. Нарешті наказ Корнілова почасти їм відкрив очі, показавши, що тут є щось инше. В район дивізії розпорядження тимчасового правительства в останній день не дійшли, чому всадники її залишилися зовсім непоінформованими. Щоби розвіяти свої підозріння, скорострільні команди й гарматня бриґада послали своїх представників до відповідних революційних орґанізацій в Петрограді, а всадки мусулмани до свого мусулманського совіта.

Українці-ж вислали його, Назарова, до Київа за інструкціями, поставивши йому в обовязок одержати їх від мене, бо в командах старих офіцирів-Українців уже не було — вони були замінені Кавказцями, навіть не специялістами.

Звичайно, я дав йому негайно відповідні катеґоричні інструкції щодо виступу Корнілова, а також, щоби при першій нагоді Українці-скорострільщики покинули дивізію й перейшли зі скорострілами, по можливости зберігаючи повну орґанізацію команд, до найблизшої укр. частини. Згодом це було виконане й команди перейшли до Одеського скорострільного полку, коли дивізія перевозилася на Кавказ.

У Київі я застав уже сформований обєднаний комітет по боротьбі з контр-революцією, що складався з представників українських і неукраїнських орґанізацій. Робота цього Комітета обмежувалася кипінням у власному сосі, та вислуханням частих повідомлень Оберучева про його „фронт" проти Корнілова, бо всі потрібні розпорядження й інформації по Україні та фронтах робилися Ґенеральним Секретаріятом. Цікаво, що в той час, як представники петроградської влади у Київі Оберучев і комісар його Кірієнко ніяк не могли звязатися по телеграфу з Ставкою, з південно-західним фронтом. „Трудно било войті в связь с Петроградом, но, наконец, удалось"*), орґани Центральної Ради мали цілком вільний звязок не тільки з цими пунктами, але й зі всією Україною й фронтами. Пояснюється це тим, що ці представники тимчасового уряду серед почтовиків великим довірям не користалися, а тому їм було унеможливлено самими почтовиками вести розмови з небезпечними Ставкою та Юзфронтом. Взагалі п. Оберучев, боячись „усіленія" Центральної Ради, тримав себе так, що колиб дійсно довелось Раді активно боротися з корніловщиною, треба булоб починати з Оберучева. Слідуюча резолюція Центральної Ради, ухвалена в часи корніловщини, поруч з другими, що определювали міри боротьби з Корніловим, торкалися спеціяльно Оберучева й Кірієнка:

„Беручи на увагу вороже відношення командуючого військами Київської військової округи К. М. Оберучева та комісаря при окрузі Кірієнка до українського питання й цілковиту неможливість утворити орґанізаційний контакт з представниками краєвої влади в справі революції, Центральна Рада лічить названих осіб, займаючих вищі військові посади, небезпечними за для спокою країни".

Ця резолюція Центральної Ради також, як і всі попередні та тисячі протестів українського війська, українських орґанізованих мас, залишилася „голосом вопіющого в пустинє". Петроградський уряд лише в часи небезпеки, лише для використання в свою користь авторітету Центральної Ради, звертався до неї з проханням підтримки, даючи обіцянку вволити її „справедливі" домагання. Центральна Рада давала свою підтримку Петроградови, небезпека проходила, й тоді він знову продовжував звичайну свою політику неґації всіх її домагань, та почасти й провокування її разом з ганебними наклепами на український національний рух взагалі.

„Общеруская", демократія, звичайно, була або підголосками свого уряду, або навіть „застрельщиками", коли вважала, що той проти українську політику провадить „недолжним образом".

Міри проти корніловського виступу були приняті військовими українськими орґанізаціями негайно після одержання ними, в першу-ж добу виступу, розісланої всім їм інструкції. В той-же час, команд. військами Оберучев „тщотно добівался" звязатися з фронтом і Ставкою.

Інструкція ця була слідуюча:

„Повідомляю телеґраму Ґенерального Секретаріяту, розіслану ґубернським і повітовим комісаром, а також головам земських управ і комітетів: „з приводу небезпеки, яка загрожує краєві й всій Росії з боку контр-революції, по постанові Центральної Ради, Ґенеральний Секретаріят, як вищий орґан урядової влади на Україні, працюючий в тісному звязку з тимчасовим урядом, предписує вам втриматись від виконання розпоряджень як Корнілова, так і инших урядовців, коли вони не посвідчені секретаріятом. Бути готовим до знищення контрреволюційних заходів. Негайно доводити до Ґенерального Секретаря по внутрішнім справам про випадки ворожого відношення до тимчасового уряду, Української Центральної Ради й її Ґенерального Секретаріяту". Совітам: „Борючись з контр-революцією, Українська Центральна Рада закликає усі совіти робітничих, селянських і вояцьких депутатів бути завжди в звязку й контакті з нею і повідомляти Ґенеральний Секретаріят про всі випадки ворожого відношення до Уряду й Центральної Ради або її Ґенерального Секретаріяту. Ґенеральний Секретаріят Української Центральної Ради". Секретар по справах військових — Петлюра".

На протязі першої-ж доби виступу Корнілова майже від всіх українських більших військових орґанізацій надійшли повідомлення про цілковиту підтримку Центральної Ради в боротьбі з контр-революцією. Лише в одному 34-му корпусі ґенерала Скоропадського був склався з початку якийсь невиразний настрій. Про це пізніше представник Ґенерального Комітета в цьому корпусі, член Комітета Ф. Селецький, повідомляє Ґенеральний Комітет так:

„Поки мені ще не пощастило вияснити, чи то випадково так сталося, чи був тут чийсь певний плян, але саме на передодні виступу Корнілова в 34 корпусі почалась аґітація якихсь людей. Аґітація мала очевидну мету викликати заколот серед війська й натравити одну його частину проти другої.

„До речі доводиться сказати, що ця аґітація йшла від неукраїнських елементів, що були головне на командних посадах у корпусі, і, хоч вона не була отверто направлена проти Українців, але всетаки привела до того, що на мітінґу, скликаному невідомими особами, виникли дикі сцени, лайки й навіть бійки, жертвою яких став один з популярних в корпусі поруч. П.

„Це було в неділю 27 серпня.

„29 було свято і на цей день знову було призначено мітінґ.

„Саме в цей час стало відомо про замах Корнілова та инших ґенералів. При тім настрою, який утворився 27-го, цілком природно було чекати нових ще більших вибухів проти офіцирів і особливо проти виших командирів.

„Відповідальні громадські діячі корпусу зрозуміли всю небезпеку моменту й цілком свідомі того, що всякі заколоти та дезорґанізація тільки збільшують шанси контр-революціонерів, твердо рішили дати рішучу одсіч всім, хто сіяв смуту. Для Українців ясно було, що в цей час, більше ніж коли, потрібне єднання всіх демократичних сил біля одного центру, і цим центром для всіх була Українська Ц. Рада.

„Тоді ще не можна було сказати, до яких розмірів досягне контр-революція, які ґрупи населення вона захопить і які форми прийме, але для Українців було зрозуміло одно, що щоб не трапилось, а волю України треба боронити до краю і йти тим шляхом, який буде вказано Центральною Радою.

„Комітет і всі військові ради корпусу всіх сил вживали, щоби недопустити ніяких орґанізованих виступів, необдуманих заходів, закликаючи всі демократичні орґанізації, щоб під їх керовництвом у відповідний момент орґанізовано і одностайно встати на боротьбу з контр-революціонерами.

Дальше буде)

*) „Оберучев. В Дні Революції".

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

ДОБРІ ДУШІ.

Є люди, які тільки й говорять про те, як вони люблять собі подібних.

Так би мовити: патентовані добряки.

Головною метою їх життя це турбуватися добробутом инчих, після їх думки, несміливих та темних. Тою добротою до менчого брата вони закривають хижацькі наміри до тогож таки менчого брата і ліплять своє життя.

Такі типи є скрізь і усюди, серед усяких верств суспільности та в ріжних державах.

В Росії це особливо було розповсюджено.

Той нахил до „доброго" Москалі і в еміґрацію принесли, але не забрали всього з собою.

Колись убитий міністер внутрішніх справ Росії Столипін так журився за руським мужиком і навіть інородцем (треба розуміти Українцем), що провів закон на виселення селянина на хутори. Звичайно, річ мудра, мужик мав богатіти, але разом з тим Столипін ховав революцію, що для нас, Українців, мало скінчитися катастрофою.

Тепер обовязки доброго чоловіка взяли на себе большевики. На усіх перехрестях та по усіх краях тільки й чути істеричний крик червоних окупантів: як то вони турбуються про бідну людину, як то стараються задля „темного мужика". Ще коли точно йдучи за гаслом „граб награбленное", большевики обдирали буржуїв, чужинці мовчали, та мовчки скуповували крадене. Колиж уже буржуї стали пролетарами і навіть в комуністичну партію вписалися, прийшла черга і на селян-куркулів і тоді чужинці лише дивилися, спокійно потираючи руки та заглядаючи у щілинки, що можна з краденого купити. Але й у куркуля нема вже що брати. Хоч як люблять большевики мужика, але добротою далеко не відеш. Треба жити. Як би селянин розумів поставлені комуністами завдання — инша річ — а то, завдяки темноті, мужик тільки гальмував справу визволення „рабочого класу", і доброта большевиків не могла справитися без помочи Чеки.

Але не тільки на московського та українського мужика направляли большевики свою доброту. Червоні й Ґіндусами опікувалися і Єгиптянами і Китайцями. Не могло їх добре серце помиритися з тими знущаннями, що терпіли поневолені народи під пятою варвара — Анґльо-Сакса. І тепер, коли скарбниця червоних майже цілком спорожнилася, треба, щоб Ґіндуси й Хінці пособили „добрій людині". Хоч маленьку революцію зробилиб. Але що темний народ зробить без помочи... Та Анґлійці лише тоді спокійно дивилися, коли „добра душа" опікувалася нещасними СССР. Колиж доходить справа до Індії, Анґлія дужче показує свої зуби, досить гострі і довші ніж мають червоні. Бо Анґлія сама є „доброю душею" й сама уміє виробляти ґумові палиці, якими садить по головах нещасних сиріт Індії, Єгипту та Китаю. А ґума далеко болячіще бє, ніж якась нагайка, або шомпол. Ні для кого не секрет, що червоний „добрий" Москаль і островний Анґльо-Сакс стоять один проти другого з вищіреними зубами, чекаючи вигідного моменту, щоби вчепитися в горлянку. Дай, Боже!

Нам, Українцям, те не пошкодить, якщо ми зуміємо використати сю ворожнечу на свою користь.

Василь Бобрів.

ПОЗІР! КАРНЕҐІ, ПА. ПОЗІР!
ХОР УКР. МОЛОДІЖИ
парохії св. Петра і Павла
В CARNEGIE, PA.
— уряджує —
КОНЦЕРТ
в честь народного ґенія Тараса Шевченка
В СЕРЕДУ, 30. МАЯ 1928 РОКУ
У ВЕЛ. ҐАЛІ CARNEGIE LIBRARY
при участи
SOUTH HIGH SCHOOL ORCHESTRA.
Початок в год. 7.30 вечером.
123 Комітет.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

„УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР" ЗАБОРОНЕНИЙ У ФРАНЦІЇ.

У першій половині січня сього року в російській часописі „Последнія Новости", що виходить в Парижі, появилася замітка такого змісту: „Заборона Українського Революціонера. Розпорядком міністерства внутрішніх справ заборонена у Франції продажа виходячої в Берліні української часописі „Український Революціонер". Сю часопись видають галицькі Українці, на чолі з полковником Коновальцем і вона веде завзяту протипольську пропаґанду".

Що „Український Революціонер" заборонений в Польщі, то річ зрозуміла для всякого, але що французьке міністерство заборонило нашу часопись у Франції, се не тільки дивне, але смішне. Чи французьке міністерство много поможе Польщі, чи відсуне сею забороною від Польщі її призначіння, треба сумніватися.

Заборона нашого орґану у Франції, се діло ляцьких рук. Ляхи, не могучи перешкодити масовому поширюванню „Українського Революціонера" у своїм „паньстве", стараються перешкодити його поширюванню бодай за кордоном; результат сих заходів — згаданий розпорядок французького міністерства внутрішніх справ.

Відносно „обяснень", які подала від себе редакція „Последніх Новостей", що наш орґан видає ґрупа, на чолі якої стоїть полковник Коновалець, то приходиться нам сказати декілька слів.

Передовсім слід замітити, що обяснення подає російська часопись, яка в українськім „дивженію" визнається як табака в розі. Колиб редакція „Последніх Новостей" дещо більше орієнтуватися як в історії України за останній десяток літ, так і в українських справах взагалі, то ніколи булаб не попевнила такої політичної неграмотности, як звязування імени Коновальця з протипольською діяльностю взагалі, а з „Українським Революціонером" зокрема. Коновалець звісний доволі українській суспільности як людина з УНДО-петлюрівською орієнтацією і про його ворожу акцію проти Польщі могло приснитися тільки російським редакторам.

Що воно справді так, вистарчає вказати на перше число орґану т. з. Проводу українських націоналістів „Розбудова Нації", що виходить у Празі, де на ряду з Кожевниковим (його стаття) фіґурує назвисько Коновальця.

Хто близше визнається в петлюрівській еміґрації, а зокрема в цій її частині, що осіла в Варшаві, то сьому імя Кожевникова (близчі інформації про нього моглиб подати українські студенти в Берліні), а тимбільше Чоботарева буде звісне. Тому говорити та писати про протипольську акцію Коновальця і звязувати його з „Українським Революціонером", се для нього велика кривда. Проводові українських націоналістів дійсно нема чого ґратулювати, а Коновальцеві журитися, що незорієнтована російська часопись зробила йому таку небажану і незаслужену рекляму.

З такою самою доброю „поінформованістю" твердить редакція „Последніх Новостей", що наш орґан виходить в Берліні. Певно! А деж!? Та в поняттю Москаля чи Ляха все, що вороже Польщі, мусить виходити з Берліна. Їм не поміститься в голові, що нелеґальну часопись в Польщі можна видавати так само у Варшаві, у Львові, чи в Кракові, як денебудь инде.

Свойого часу берлінська російська часопись „Руль" впала також на неабиякий концепт інформування своїх земляків, що центр ЗУНРО находиться у Відні, звідкіля й веде пропаґанду на Західній Україні. Гарні інформації у Москалів, нема що й казати. — („Український Революціонер").

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Чорноморська Січ на оборону невинно засуджених.

Січовики Чорноморської Січи рішили не ждати на ріжні словні протести, а перед всього піти і зібрати жертви, щоби ратувати життя засуджених героїв: В. Атаманчука й І. Вербицького.

Труд Січовиків увінчався гарним як на теперішні тяжкі часи успіхом, бо зібрано між своїми і чужими $105.85, які відослано до Обєднання в Филаделфії з призначенням на оборону невинно засуджених.

Збирано на лісти.

На лісту ч. 1. зібрав Т. Чіпп $20.50. Жертвували слідуючі: J. Sefesik & Co. $1.00, T. Leott $1.00, H. Persy $1.00, M. Pualize 50 c., A. Biancaniello 50 c., J. Modica 50 c., F. Yesse 50 c., L. Cella 50 c., A. Zassone 50 c., G. Buceihond 50 c., T. Dezaro 50 c., H. Roo 50 c., F. Pupoli 50 c., C. Markert 50 c., N. Edsadl 50 c., J. Pyle 50 c., Te Dei Genovese 50 c., T. Di Bella 50 c., H. Forezher 50 c., H. Sanzetta 50 c., Mayer 50 c., F. Ferrello 50 c., Rosemberg 50 c., Zitello 50 c., Johan C. 50 c., Glinski 50 c., Folknbaum 25 c., Jakubowicz 25 c., J. Flandera 25 c., Kengsberg 25 c., Enhorn 25 c., Colen 25 c., Levrne 25 c., H. Seuhartzman 25 c., M. Huberman 25 c., L. Arpino 25 c., Wolenec 25 c., Kardosinec 25 25 c., Telerco 25 c., Felerman 25 c., Corcione 25 c., J. Postore 25 c., J. Gitli 25 c., N. 25 c., N. 25 c., B. Selnicz 25 c., B. 25 c., S. Jardis 25 c., Herry 25 c., S. Henza 25 c.

Ліста ч. 2. Товариш М. Яцишин зібрав на свою лісту $19.25. Жертводавці: С. Ковбаснюк $2.00, А. Пасічник 2 дол., Варвара В. Окоп 2 дол., М. Призванський 1 дол., М. Яцишин 1 дол., К. Бережанська 1 дол., Л. Ярич 1 дол., В. Бережанська 1 дол., П. Васіленко 1 дол., Г. Аґрис 1 дол., П. Мазурчак 1 дол., І. Воданий 1 дол., І. Скляр 75 цнт., Д. Ковальчук 50 цнт., Д. Ревюк 50 цнт., М. Ґирач 50 цнт., Н. Совецька 50 цнт., В. Наваковський 50 цнт., Н. Завойко 50 цнт., А. Паснак 50 цнт.

Л. 3. Січовик Т. Варениця зібрав $8.50. Жертвували: І. Добровольський 1 дол., М. Губич 1 дол., А. Зазуляк 1 дол., Т. Шікітевич 1 дол., Н. Ікач 1 дол., А. Пасічник 1 дол., І. Прохніский 1 дол., Варениця 1 дол., Дж. Ашлович 50 цнт.

Л. 4. Січовик Мурмило зібрав $7.25. Жертводавці: Є. Мельничук 1 дол., М. Мельничук 1 дол., М. Прус 1 дол., Й. Ваврів 1 дол., П. Стасюк 1 дол., Мартін (Словак) 1 дол., Р. Рагуба 50 цнт., І. Новак 50 цнт., В. Сіттир 25 цнт.

Л. 5. Січовичка К. Задорецька зібрала $6. Жертводавці: К. Задорецька 2 дол., М. Шиманська 1 дол., В. Бережанська 50 цнт., П. Горін 1 дол., І. Баковський 1 дол., А. Крупка 50 цнт.

Л. 6. Січовичка Повух зібрала $5. Жертводавці: А. Кравелюк 1 дол., А. Григорчук 1 дол., С. Задор 1 дол., М. Повух 1 дол., Д. Павлик 1 дол.

Л. 7. Василь Мельничук 5 дол., Іван Перчишин 3 дол., Я. Тарас 2 дол., І. Скаморовський $1.50, А. Рапа 1 дол., П. Гуцайлюк 1 дол., П. Приступа 1 дол., М. Микета 1 дол., М. Музика 1 дол., Я. Корнат 1 дол., Є. Драґінда 1 дол., Цигульський 1 дол., М. Низникевич 1 дол., Я. Гаврилко 1 дол., П. Чучман 1 дол., В. Гук 1 дол., Я. Пишк 1 дол., І. Гриник 1 дол., Ґелета 1 дол., А. Пушка 1 дол., Гуменюк 1 дол., Ковальчук 50 цнт., Тхір 50 цнт., А. Паславський 50 цнт., Д. Надільний 50 цнт., М. Матева 75 цнт., М. Погорілі 25 цнт., М. Домбек 25 цнт., І. Овадюк 25 цнт., Т. Лукон 25 цнт.

Никола Марків зібрав $7.10. Зложили по $1: Н. Марків, Г. Ґалецький, В. Одинський, М. Марків, П. Слободян, М. Кузь, І. Ґалецький, а І. Сушк 10 ц.

К. Іван Перчишин.

Ол. Ракитників.

ОБМІНЯЛИСЬ ЖІНКАМИ

Довго шукав я сивого, широкоштаного Онуфрія Макогоненка. Він ненадійно стався потворою і рівночасно — „притчею во язицїх".

Сільські вулиці були вкриті курявою і пусті. На тлі помальованих, зелено-червоних віконниць настовбурчилися окаті соняшники, вишні виглядали по осінньому смирно і мертво, поскрипували журавлі колодязів, глиняні глечики, яких багато позастромлювано на колах у тині, виглядали мрачно і таємно.

Понад самою хатою Онуфрія Макогоненка — над головою пролетів поважний бузько, веселі поросята счинили крикливу суперечку за гарбузове лушпиння, із підворітниці загавкали гарні собаки.

Онуфрій Макогоненко вийшов напроти мене величний і гордий, не радий богато говорити. На голові у нього сторчав великий соломяний бриль (капелюх), що кидав зловіщу тінь на яструбячий ніс.

— Даруйте, Макогоненко, — сказав я йому, — але візник Янкель Копель справив мене до вас. „Ідіть, каже він, до Онуфрія, — його як чоловіка місцеві власти обидили, а він людина гарна, навіть розумний".

— Розумом обдарований достоту, — хмарно замітив Онуфрій — он лише власть не тее — їй наче не хватає того матеріялу.

Ми перейшли у хату. Тепло пахло разовим хлібом, на стінах втішали очи вишиті рушники, прикраси з ялинки, портрети невідомих усачів — воєнних героїв.

— Як мене власти обидили, ніколи не прощу їм цього.

Онуфрій Макогоненко тяжкою ходою пройшовся до шафки і приніс самогонного сливняку.

Справа, значить, була така. Бачу я, у сусіда Миколи добра жінка, товста, мягенька та кругленька. А хазяйство у нього зовсім, можна сказати, непідхоже, бідне. Це раз. Тому я своїм розумом думаю: нічим нас тепер старих не ущасливлюють, не шанують. Як власть продержиться ще років з пять, то напевно прийдеться мені вмерти без потіхи і радости. І так мені гірко стало, що хотілося заплакати наче мала дитина. Подумав, подумав, помізкував та й і сказав сусідові Миколі — давай, Миколо, жінками поміняємося. Ти мені свою Марусю, без усяких річей, навіть без скрині, без черевиків, без сорочок і намиста, я тобі стару Оксану зі скринями, з намистом, із зеркалом у два аршини високим, да ще й корову в придачу. А яка моя Оксана! Який розум! Буде вона тебе як мати доглядати, а ти і горя не зазнаєш, гулятимеш собі з іншими, може і з моєю Марусею, що тепер іще твоя. Микола почіхався у потилицю, посмоктав ус та і каже: „Он що, добрий Онуфрію Миколаєвичу, справді завіщо загибати у пролетарському положенні, коли можна хазяйство підняти та кохатися з ким хочеш, а я ще тобі роги поставлю з моєю Марусею. Так гомоніли да гомоніли, мабуть днів чотири, а потім вдарили у долоні і, щоб не було ошуканства, у сільраду зайшли. Там голова Тарас Ковбаса сказав, „що хоч це перевищення власти такі договори печаткою потверджувати, але як сват він це зробить". Зробив, ми йому дві пляшки горівки поставили, подякували. Та й жінки наші недовго плакали, бо я пояснив їм, що по радянським законам вельми просто і зовсім жінок покинути, а так трапляється по доброму, нікому не в обиду, так і так значить. Як свідомі, не захотіли наші жінки чоловіків сердити, розійшлися по новим хатам і живемо ми, значить, аж дим іде. Нараз приходить влада, якась баба із жінвідділу мабуть, міліціонер і ще якісь то власти та й кажуть мені: „А де у вас, Онуфрій Миколаєвич, бумажка на продажу жінки?" Кажу: „Продажі не було, а добровільна, чисто сусідська обміна жінками справді була, ось за образом і договір". Що тут було — не розказати. Лише як вияснив цей жінвідділ нашим жінкам, що це не вийшло таке право — обмінюватися жінками, моя стара Оксана прийшла до дому, а молода Маруся втекла до Миколи. А я вже їй понакуплював ріжного добра — повні скрині, а Микола корову продав і купив коня. „Тепер, кажуть, іще судитимуть доказово й обовязково".

Онуфрій сумно зітхнув, запив півстаканом сливняку і безнадійно махнув рукою.

— А не можна на касацію подати? Тепер знову живу зі старою Оксаною.

— Можна розійтися.

Розійтись, так треба половину хазяйства віддати. Це також не добре. Хай йому біс, трястя їм у печінки з їх жінвідділом.

Він сильно сплюнув, мовчки проводив до воріт і при прощанні мовчки та зловіщо натиснув соломяний бриль на очи. („Красная Ґазета".)

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.!
ЗАХОДОМ У. Н. ДОМУ
— відбудеться —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
сполучений з представленнем під назвою:
СВІДКИ
сценічний жарт в одній дії М. Курцеби
В СЕРЕДУ, 30. МАЯ 1928 РОКУ
В ҐАЛИ УКР. НАР. ДОМУ
214-16 FULTON ST., ELIZABETH, N.J.
Початок точно в год. 2.30 попол.
Вступ 35 центів.
Дорогі Родимці! Честь кождого Українця і Українки вимагає прийти на сей Баль і Представленне не тільки тому, щоб забавитись, але також віддати свою народню святиню, свій Дім. На забаві буде приґравати укр. перворядна музика, котра вдоволить всіх. Отже приходіть всі. За чесну обслугу ручить
123 Комітет.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

— Пане майстер, ще не минув другий тиждень, як я взяв від вас ці черевики, а вони вже почалися кривити.

Швець: Нічого дивного, що кривляться, вони незаплачені!

ЧУДАСІЯ

ЧИ ЧУЛИ ВИ, ДОБРІ ЛЮДЕ, ПРО ТАКУ ЧУДАСІЮ, ЩОБ МУЖИК КОМАРАМИ ОРАВ. ЩОБ ПОПОВА КОБИЛА ПОРОСЯТЬ НАПЛОДИЛА. ЩОБ ПОРОСЯТА ЛІТАЛИ ТА НА ДУБІ СІДАЛИ? А ТО ФАКТ!

Послухайте рекорди 5564, котру відспівали Давиденко і Барчанівна, то самі переконаєтесь.

І. Давиденко.

Віра Барчанівна.

НОВІ РЕКОРДИ ОКЕЙ КОМПАНІЇ
ВІДСПІВАНІ І. ДАВИДЕНКОМ І В. БАРЧАНІВНОЮ. Всі рекорди по 75 ц.
15562 КОЗАК ВІДЇЗДЖАЄ. З АМЕРИКИ ДО КРАЮ.
15558 ГАЛИЧАНКА. ОЙ ПІДУ.
Рекорда, котра повинна бути в хаті кождого:
15555 СМІЛО, БРАТИ. ОЙ ЗЗА ГОРИ ЧОРНА ХМАРА.
Відспівав Хор ім. Леонтовича під проводом М. Гайворонського.

Також слідуючі рекорди Вас потішать, забавлять та розвеселять:

Д. СТЕЦЕНКО І І. ДАВИДЕНКО, дует.
15556 (Шкільне кохання
(Дуб на дуба похилився
15554 (В краю та в Америці. І. Давиденко, тенор.
(Любов. І. Давиденко, тенор.
15552 (Тай орав мужик. А. П. Рогальський, барітон.
(Який чорт мені надав. А. П. Рогальський, барітон.
15546 (Кохання. Дует: Д. Стеценко і І. Давиденко.
(Дві жінки. Гумористична пісня, І. Давиденко, тенор.
15542 (Гей, видно село. Михайло Зазуляк, барітон.
(О, Україно. Михайло Зазуляк, барітон.
15541 (Колиб мені, Господи. Марія Машир.
(Карі очи. Марія Машир.
15539 (Дует „Коли розлучаються двоє". Гліб Шандроовський і С. Тушнів.
(Дует: „Де ти бродиш", Гліб Шандровський і С. Тушнів.
15537 (Ой, не спиться, не лежиться. Михайло Зазуляк.
(Ой, гиля білі гуси. Михайло Зазуляк.
15533 (Тропак (Українська танкова пісня). Михайло Зазуляк.
(Червона Калина. (Маршева пісня Укр. Січ. Стрільців). М. Зазуляк.
15532 (Зелена рута, жовтий цвіт. Михайло Зазуляк.
(Пропала надія. Михайло Зазуляк.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КВАРТЕТ.
Давиденко, Павловський, Ординський і Щит.
15559 (Чижик (муз. Ол. Кошиця). Присвячується проф. Олекс. Кошицю.
(Зашуміла ліщинонька (муз. Ол. Кошиця). Присв. проф. Ол. Кошицю.
15549 (Бачить Бог, бачить Творець (Коляка).
(Сива Зозуленька (муз. Лисенка).
15548 (Комар. Гумористична пісня (Аранж. П. Углицького).
(Закувала та сива зозуля (Аранж. П. Углицького).
15547 (За Тебе, Україно (Муз. Людкевича-П. Углицького).
(Гей ну, хлопці, до зброї. Козацька пісня. (Аранж. П. Углицького).
15545 (Прометей (Муз. К. Стеценка).
(Чумак (Муз. П. Углицького).
15543 (Ой лопнув обруч.
(Чуєш, брате мій.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ЗАМУЛЕНКА.
15561 (Коло млину. Коломийка.
(В пекли. Полька.
15560 (На вулиці дудка грає, Коломийка
(Рідні пісні. Вальц
15557 (Ой, я козак. Коломийка
(Швидче-швидче. Полька.
15553 (Дівчино мая люба. Коломийка
(Гопак. Український танок.

СУРОВЯК І ЙОГО СЕЛЯНСЬКА ОРХЕСТРА.
15563 (Коломийка.
(На Гончарівці. Українська Полька.
15551 (Оксана. Коломийка. Орхестра „Вільна Україна".
(На риночку. Полька. Орхестра „Вільна Україна".
15550 (Чорні очи. Коломийка. Орхестра „Вільна Україна".
(В чарах кохання. Вальс. Орхестра „Вільна Україна".
15540 (Гандзя. Полька. Струнна Орхестра.
(Український танець. Струнна Орхестра.

КВАРТЕТ ПАВЛА ГУМЕНЮКА
15535 (Ой я собі козак лепкий. Козак.
(А я тое дівчą люблю, Коломийка Гуцулка.
15534 (Ой чомуж ти не такий. Козак.
(Як зачую коломийку. Коломийка.

ГАРМОНІЯ.
15544 (Українська коломийка. Л. Субота.
(На зеленій траві. Полька Л. Субота.

ВИСИЛАЄМО РЕКОРДИ ДО ГАЛИЧИНИ. САМІ ОПЛАЧУЄМО ПЕРЕСИЛКУ, що на половину. Хто має богато старих рекордів, а хотівби ВИМІНЯТИ, хай пише до нас по інформації.
Маємо голки до рекордів, що грають два рази голоснійще. Ціна 15 цнт.
Отворено в нас кождого дня і в НЕДІЛІ до 10. вечером. Хто приїдзить до Ню Йорку, просимо вступити до нас. В нас все повно людей в сторі, краян найдеться.
—107—
За всіми рекордами, рольками і голками пишіть:
SURMA BOOK & MUSIC STORE
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
(Між 6-тою і 7-мою вулицею).
Отворено від 9-тої рано до 10-тої вечером.

$10.000.00 ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ $10.000.00
ПОДАРУВАТИ ВАМ НЕ МОЖУ, АЛЕ МОЖУ ВАМ ПОРАДИТИ В ЯКІЙ СПОСІБ ПРИДБАТИ
$10.000.00
Загально говориться, і це свята правда, що ані у фабриці, ані в майні чоловік не може доробитися. ДЕЖ МОЖНА ДОРОБИТИСЯ? Порада Вам ось така: заінтересуйтеся першою Українською Кольонією в Мілвіл, Н. Дж. Там купуйте землю, бо там еще можете доробитися. Кольонія лежить на передмістю, біля фабричного міста Мілвіл, Н. Дж.
Кождий Українець в Мілвіл, Н. Дж., крім гарного дому і других будинків, має також кілька акрів плодовитої землі, з котрої, плекаючи ярину або годуючи кури, має гарні доходи.
НА ТИСЯЧУ РОДИН ми маємо місце, що можуть поселитися, одні попри других. Отже купуйте землю в українській кольонії у Мілвіл, Н. Дж., за приступну ціну і забезпечіть будучність собі та своїм дітям.
Не один бажає мати пару акрів землі, а ще до того там де робить, то і добре поводилобся. А то можна мати, але у Мілвіл, бо всі землі, на котрих поселилися Українці, лежать в місті Мілвіл, Н. Дж. Голосіться до:
ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. COR. 7th & GREEN STREETS, PHILADELPHIA, PA.

СКОНФІСКОВАНО! ЛИШЕНЬ ДЛЯ СТАРШИХ!
СОТВОРЕННЄ СВІТА
НАЙСЛАВНІЙША КНИГА ІВАНА ФРАНКА
в знаменитім виданню Олександра Сушка.
Спеціяльний папір, десятки образків. В додатку три инших цінних книги.
Лишень 100 примірників до продання. Ціна з почтовою оплатою $3.00.
COSMOPOL CO., 2 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

Гумор і сатира.

Московські гасла.

(Рекомендується тутешнім большевикам для декламації на концертах та на мітінгах).

1917.

Ми вам оголосимо
Червоний терор...
Вашою кровю зросимо
Жовтоблакитний прапор.

Палацам війну,
А мир вічний хатам,
Підіймайся зі сну,
Всеросійський Хам.

1918.

По буржуям ми ударим,
В революції їх зварим...
Хто найбільший ворог твій?
З ким повинен іти в бій?

Ворог твій хахол-мазниця,
Що задумав відділиться...
Всі до лави будем бити,
Хто не хоче з нами жити.

Без анексій, контрибуцій
Та без зайвих резолюцій,
Большевик, твори Росію —
Ленін наш новий Мессія!

1919.

Народам „самоопредѣленіе"
Аж до цілковитого „отделенія!"

Прусів від Баварії,
Сербів від Болгарії,
України від Українців,
Самостійних мазепинців!

Погроми учиняй,
Українцям підкидай,
Кавказ, Польщу прилучай,
Невдоволених стріляй!

Стань на большевицькі ноги,
Стріляй сальвою у Бога!
Релігія опіюм для народа!
Хай живе хулиганська свобода!

1920.

Грабуй награбоване сміло,
Грабунок є наше природне діло!

Дівчат гвалтуй,
Котрих батько буржуй!

А „особое вниманіе
Уделіть Украінѣ":
Вона ще за старих часів
Йшла проти російських царів!

1921.

Всі до творчої роботи!
Організуймо полки й роти!
Робітника ворог не спить,
А пильно за нами глядить.

Вони в союзі з Богом
Хочуть пробити буржуйським рогом
Пролетарське черево...
О, міжнароднє стерво!

Кипить пролетарське серце,
Притрушене буржуйським перцем!

Чекисти, не спіть по ночах,
Усім наганяйте шалений страх!
Набоїв не жалуйте, бийте,
Революцію кровю залийте,
Щоб прапор пролетарський
Був червоніщий за царський.

1922.

Борітеся з голодом всі:
І старі, і малі —
На нашій землі
Місця немає крисі.
Стріляйте буржуїв,
Голод вбивайте,
Пісні співайте,
Хай мир увесь чує
І бачить,
Що пролетар не плаче!
Губерні лиш не чіпайте!
Америка нам помагає,
Бо знає,
Що пролетарське право
Може піти і направо.
А два міліони
Голодних
Холодних
Пролетарських стонів —
Лиш води склянка
В ленінську горлянку.

1923.

Дорогу Непу!
Із совдепа
Ми зробили балаган!
Ленін стогне, умирає,
Пранці мозок розїдають!
Укладаймо плян
Грандіоза-мавзолея!
Буде жить його ідея,
Хоч він скоро й засмердить;
Тяжкий сморід полетить
І хороби оживить.
А хахлам, щоб не кричали,
Даймо їм хахлацьку мову...
Ми не царські генерали,
Щоб душити вільне слово.

1924.

Ви жертвою впали, Владимир Ілліч,
Хороби, тяжкої недуги,
Але не забудем ваш огненний клич,
Параліча твого ми слуги.

Щасливі ми будем, коли умремо
Так само від пранців французьких.
Дайош усім пранці? Даємо, дамо
Для всіх посіпак большевицьких.

1925.

Ячейки, ячейки творіть без кінця,
Будуйте Росію колишню!
Ми мусимо мати і два й три лиця,
Щоб можна брехати успішно.

1926.

Петлюру убили! Співайте! Співайте!
Ще наша одна перемога!
Буржуї жидівські, доляри складайте,
Хай вийде ваш люд на дорогу.

В Українців землю ми всю заберем,
Пішлемо в Сибір на границю,
Від моря непевних хахлів відірвем,
Вам пишнуж збудуєм столицю!

1927.

Не слухайте Троцького; він меньшевик!
І плаче Чека вже давненько
За тим Бонапартом, що звик
Міняти лице моторненько.

Він був у Сибірі, то буде знова,
Хай там революцію робить!
Без нього обійдеться наша Москва —
Що думає справді він собі?

1928.

Ми знали, таварищі, добре
Хахлацьку врадливу натуру,
Що мов ідовитая кобра
Впилася тепер в диктатуру.

Ми завше казали і будем
Ще довго й уперто казати,
Що нарід хахлацький не люди,
Що треба усіх витинати.

Бебімся до праці, Русі патріоти,
Славні Чекісти, Росії краса,
Нагай не спиняється хай ні на йоту,
Невпинно хай косить червона коса.

Виметем геть ми отих патріотів,
Що думають Вкраїну нам відірвать,
Щоб навіть і жити не мали охоти,
Не то що Вкраїну якусь будувать.

Василь Шкода.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ГДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

Слідуючі відїзди:

ЕСТОНІЯ ..... 16 Червня
ПОЛОНІЯ ..... Червня 26.
ЛІТУАНІЯ ..... Червня 30.

По дальші інформації голоситися до місцевих агентів, або пишіть до:

BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

УВАГА! МАНВІЛ, Р. АЙ. УВАГА!

ТОВАРИСТВО М. ДРАГОМАНОВА
відділ 181 У. Н. Союза
— Урядже —

МАЄВИЙ ПІКНІК

В СЕРЕДУ, 30. МАЯ 1928 Р.
В КОМПЛЕЙ ЛІСІ, ПІД СТАРИМ ДУБОМ.

Початок точно в год. 2-ій пополудни. В разі непогоди пікнік відбудеться в Укр. Нар. Домі. Запрашається всіх до численної участи. За добру забаву ручить — Комітет. 123

Нагнети

Біль кінчиться сейчас

Вольні хащі нагнети перестають боліти — апилцение болю наступае сейчас коли наложите Др. Scholl's Zino-pads. Вони усунуть причину і тиснення черевиків. Неушкодять найлекшої шкіри. Тонесенькі, гоючі. У всіх аптиках, склепах обуви і великих складах — 35ц. пачка.

Dr Scholl's Zino-pads

Наложіть один—а біль зникне.

Як циган зачарував траву.

Прийшов циган до селянина тай просить:

— Дайте, дядьку, солонини!

— Йди косити, то дістанеш солонини і до солонини.

— Добре.

Прийшов циган на сіножать. Побув там до вечора, але коси навіть не торкнувся, стільки й усьої праці, що солонину зїв.

Вернувся вечером циган до господаря тай знов просить:

— Дайте, дядьку, ще солонини, щоби трава назад не встала.

Господар не хотів дати.

— Ну, не даєш солонини, кобиж тобі зате вся трава встала! — сказав відходючи циган.

На другий день вийшов господар на сіножать, аж там уся трава стоїть некошена.

Зітхнув тяжко селянин тай каже:

— Жалував я вчора циганові солонини й ось таки вся трава встала назад!

—o—

Мазур-кольоніст до селянина Українця: Може пан да запаліць?

Селянин: Нема дурних! Перш дай тобі один палець, а ти схопиш за цілу руку.

ПЛАТНІ ПОСЛІВ У РІЖНИХ КРАЯХ.

Місячно дієти послів в **Австрії** виносять 612 шілінгів. В **Німеччині** місячно дістає посол 619 марок, до тої самої суми доходять дієти послів у **Франції**. У **Чехословаччині** дістає посол около 1,300 чеських корон. **Мадярщина** платить 800 пенге, **Голяндія** платить 20 фльоренів **денно. Англія** платить 300 фунтів стерлінгів **річно. Злучені Держави** визначують членам конгресу найбільші платні: річно 10 тисяч долярів. У **Норвегії** дієти виносять річно 7,000 корон. В **Швеції** дістає посол 32 корон шведських. У **Швайцарії** дістає посол по 30 франків денно, у **Югославії** по 300 динарів денно, у **Польщі** по 1000 зол. місячно. У **Болгарії** посол дістає 400 левів денно, **Греція** платить послам місячно по 7,000 драхм. Вкінці **Італія** у цьому зіставленні стоїть на сірому кінці — платить послам 15,000 лір річно. У Німеччині в райхстагу засідає стільки послів, скільки разів якась партія осягнула постійний дільник виборчий 60,000 (баденська система). Послів є 493. У Франції є 574 послів, в Англії 615. В інших краях є менше послів, але там є теж і менше виборців. Прим. Швеція має около 6 міліонів мешканців, а парлямент має 230 послів, фінляндія 3,400,000 мешканців, а парлямент має 200 послів.

ЯК БОРОТИСЯ З БЕЗСОННІСТЮ.

Люде чимраз більше жаліються на безсонність. Навіть після тяжкої, цілоденної праці люде не можуть заснути і нераз після безсонної ночі мусять вертати до тої праці зовсім нездібні до неї. Щож робити, щоби заснути і спати?

В психольогічнім англійськім журналі один лікар каже, що на безсонність часто впливає — подушка. Люде кладуть під голову одну, дві а навіть три подушки, а це є шкідливе, бо голова не повинна бути підчас сну високо. Радше ноги слід класти вище ніж голову, а тоді лекше прийде сон. Розходиться тут о правильний обіг крови, який є неможливий, коли голова лежить вище ніж ноги. Голова повинна бути рівно з цілим тілом, а лише карок повинен мати деяке опертя. Дикі люди кладуть собі кусень вижолобленого дерева під карок, робить це інстинктово зовсім правильно. Найліпше спати на волосіннім матераці, що є трохи елястичний. Спати на правий бік, з лицем зверненим на схід. Ноги повинні бути теплі, голова зимна. Тоді буде людина спати твердо, коли не має журби.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! — СВІЙ ДО СВОГО!

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
FURRIER

Довголітний практик зі старого краю і в Америці.
98 ST. MARK'S PL. (E. 8. St., між 1. Евню і Евню A), NEW YORK, N. Y.

Коли хочете користати з нагоди заощадити гроші, — можете даром дістати сторідж, як принесете до перероблення або направи свої річи. Колиж хочете тільки сторідж, то дістанете за 2%. В мене дістанете футра таньше, як де инде і з повною гарантією.— Виконую всякі роботи в обсягу кушнірства.

Нові на замовлення. — Перерібки. — Направки, а також перефарбовую старі на нові. — Заховайте цю адресу, а придасться Вам. 117-

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛЕП

В нас є великий засіб і вибір **музикальних нот, рекордів і рольок на пяно,** маємо великий стак **нових і старих скрипок.** Ми є експерти в направках скрипок і других музичних інструментів. Купуємо і вимінюємо скрипки. Зайдіть до нас і переконайтесь. 123-4

KATZIN'S MUSIC SHOP
495 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ дівчини або вдови у віці до 35 літ, до заряду дому на фармі. Ласкаві оголошення прошу слати до: 122-3
J. W. c/o СВОБОДА,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВДОВА продає фарму 110 акрів, фарма дуже гарна, новий дім, велика стайня на 20 штук худоби, 2 курники, 2 гарні коні, 14 коров, 600 курий, 800 курчат, вся машинерия потрібна, продаю тому, що я вдова вже 4 літа і сама не можу обробити фарми. Ціна $7000, готівкою $3,500. Голоситися до
N. KRASNOHIRA, R. F. D. 4, Box 97,
Norwich, Conn. 117-24

Ми маємо добру пропозицію для
БУДІВНИЧОГО КОНТРАКТОРА
котрий має пару соток до інвестовання та зароблення гроша. По інформації пишіть сейчас до 121-3
C. SEMAN
Box 132, Bethlehem, Pa.

ХТО хотівби їхати до старого краю господарювати; маю на продаж в Сяніцькім повіті, стація Репіть, дім і 28 моргів поля, 9 ліса, 6 коров, 4 ялівки, 2 коні, 5 овець, 3 безроги, 30 курий. Ціна за все $14,000. Голоситися до
JOHN KRAFCIN,
1923 W. 51st St., Chicago, Ill. 123-4

НА ПРОДАЖ фарма 180 акрів, 30 грубого ліса, 100 орної землі, 50 пасовиска, дім 9 кімнат, вода в домі, барна, конкретовий флор, друга барна, знаряддя, молочарня, гарадж, курник, 2 коні, 10 дійних коров, 15 штук молодого статку, 50 курий, 20 качок, фарма при стейтовій дорозі, 4 милі до міста, пів милі до школи. Ціна $6,600, готівкою $4,000. По близші інформації голоситись до: Philip Presowitz, Salesman for Burdick Farm Agency, Endicott, N. Y. 123-3

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемпоавні річи. Пишіть по каталоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

МАЄМО на продаж гарні фарми з мурованими і деревляними будинками в добрім положенню при добрих дорогах з інвентаром-машинами і без: фарма 68 акрів, 9 коров, 3 коні, всі машини, $9,500; фарма 112 акрів без інвентара, $10,000; фарма 10 акрів без стаку, $4,000; фарма 28 акрів, 5 коров, 3 коні, машинерія, $12,000. Голоситись до: Harry Pypiuk, 159 Tilghman St., Allentown, Pa. Tel. 7305. 123-4

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої сталі, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанием косить пару днів. Ціна коси $8.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу; 114—
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОДБАЙТЕ ЗА СВОЇ НОГИ СЬОГО ТИЖНЯ

„Тиждень Охорони Ніг" Тут є знова нагода подбати за ваші ноги, коли терпите на нагнети.

Не так то ще давно, коли боліли вас ноги, ваш одинокий вихід був закусити зуби і терпіти. В тих часах майже не було ніяких лікарств.

З ходом часу наука винайшла на се лік і спосіб, чим усунути людські терпіння так, що днесь за помочею лікарства ви не мусите терпіти сего болю, а ваші ноги можуть чутися цілком добре.

Провідником на сім поли за послідних двайцять пять літ є Wm. M. Scholl, M. D., знаний загально як найбільший знавець у недомаганнях ніг.

Як такий, він винайшов і удосконалив лік на нагнети ніг, який являється найліпшою методою гоєння нагнетів у цілому світі.

Двайцять літ взад Dr. Scholl запровадив „Тиждень Охорони Ніг". Днесь сей тиждень практикується повсюду. Користи публики а сего є так широко відомі, що кождий ліпший склеп обуви і аптики беруть участь в сім тижни охорони ніг і стараються помочи тим, котрі терплять від нагнітів.

„Тиждень Охорони Ніг" в сім році буде від червня 16-го до 23-го, в котрім то часі майже всі торговці візьмуть чинну участь для захорони ліпшого здоровля для ніг.

УКРАЇНСЬКИЙ КУШНІР,

котрий шиє на замовлення нові ФОР-КОВТИ і переробляє старі на нові і в мене можна набути готові скарфс до ношення в ріжних цінах. Принимаємо також всякий фор на сторидж протягом літа. 100—
Приходіть оглянути.
M. KARYSHYN,
664 AMSTERDAM AVENUE,
межи 92—93 St.,
Tel. Schuyler 7707. NEW YORK.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

Ральф Корнуол.

СПІРИТИСТИ

(Гумореска).

—o—

Мій дядько Джонатан, що зачав купецьку карієру в початках вісімдесятих років як торговельний агент, любить часто розповідати ріжні пригоди. Між ними є одна пригода з духами. Розказував її вже стільки разів, що ще трохи, а знатиму її на память.

Одного гарного осінного вечора їхав я з Кройдену до Віндсору. Після тригодинної подорожі я добре змучився і дуже хотів пити та став розглядатися, чи нема де придорожної привітної корчми. Їх стрічається у тій околиці дуже часто. Нараз на небі зібралися сірі хмари, стало блискати, знялася хуртовина, а незабаром лютувала страшна буря з дощем. Мій кінь, сполоханий лискавкою, пігнав зі мною з усієї сили межами левад і перехресними дорогами. Вкінці пощастило мені задержати коня перед самими дверми корчми.

Я передав коня парубкові і ввійшов у хату. Кухня в корчмі була заразом гостинною кімнатою, була обширна, чистенька, гарна і вигідна. В хаті були вже ріжні подорожні, всі, певно, так як і я, щойно прийшли, щоби скритися перед бурею. Грілися при отвертому палахкотячому огні, ждали вечері. Я присівся до товариства. Небаром хазяйка попросила нас до стола. Стояла гарна перекуска: шинка, яйця, начинювана солониною волова печеня з бурачками і печений заяць.

Балачка, самособою, йшла про хуртовину, що заподіяла стільки нещастя, з якого кождому дісталася пайка. Один упав із коня, иньший, що виїхав був на прогульку візком, перевернувся і впав у замулений рів, іще іншому попсувалося фордівське авто на розмоклій дорозі і він серед дощу мусів пішки йти кілька миль, аж добився до отсеї корчми. Всі були перемокли до нитки і всі погоджувалися в цьому, що то страшна погода: справжня ніч духів.

Слова ці сказав один з подорожніх тихо, з дивним наголосом. То був великий понурий чоловік; в першій хвилі взяв я його за мандрівного купця або похатника. Зараз біля мене сидів товстий, вдоволений, гарно по модньому зодягнений молодий чоловік. Він вибухнув сміхом і сказав:

— Ви, видно, дуже добре розумієтеся на поведінці і навичках духів, коли так точно знаєте, що духи не люблять змокнути або повалятися.

Тамтой глянув сердито на молодого чоловіка і сказав:

— Ви, молодий чоловіче, не говоріть так легкодушно про річи, які є поза обсягом вашого розуму!

— Чейже не схочете поважно твердити, що таки є духи?

— Що духи є, то вже є можливе, але ви не матимете відваги станути віч-на-віч із духом.

Молодий чоловік устав, червоний з гніву. Але зараз сів він знову і сказав: „Ваші слова прийшлося би вам дорого переплатити, колиб вони не були такі глупі.

— Зовсім не такі глупі! — озвався купець і кинув на стіл тяжкий гаманець срібняків. — Ось тут пятьдесять фунтів. Я радо годжуся втратити їх, колиб мені не вдалося вам, невірному, викликати духа одного з померших приятелів. А як ви пізнаєте його і матимете сміливість дати йому обняти вас...

Всі ми глянули один на одного счудовано, але мій молодий товариш сказав ще таксамо визиваючо: „Отже ви хочете зробити це, так хочете це зробити?"

— Так, — сказав тамтой поважно — ставлю отсих пятьдесять фунтів під умовою, що ви заплатите стільки само, як програєте.

Після короткої мовчанки сказав молодий чоловік усміхаючись:

— Пятьдесять фунтів, поважаний пане спірітисте, це більше ніж може мати вбогий стипендист. Та ось тут є пять фунтів, їх радо поставлю, коли ви згодитеся на це.

Спірітист узяв свій гаманець із стола і сказав згірдливо.

— Отже ви не довіряєте самі собі, молодий пане?

— Я не довіряю собі? — крикнув стипендист. — Колиб я мав пятьдесять фунтів, я не роздумував би над ним.

Тепер я поставив кілька банкнотів на стіл і сказав:

— Ось тут чотири фунти, за них заложуся на вашу користь.

Ледви я предложив таке, а вже й інші присутні, зацікавлені дивним закладом, підійшли ближче і поклали банкноти на стіл. За хвилю-дві було виплачено пятьдесять фунтів. Купець був своєї справи такий певний, що всі зібрані гроші передав студентові. На наш досвід вибрали ми невеличку альтанку в саді. Вона стояла зовсім самітно й очевидно годі було втечи з неї, бо мала всього лише одно вікно і одні двері, які ми старанно позамикали, як всадили там молодого чоловіка. На столику поставили ми перо й каламар і картку паперу та забрали свічки з альтанки, так що нам було зовсім темно. Ми стояли на дворі, а посеред нас похатник, та ждали нетерпеливо. Похатник став рецитувати святочним голосом:

— Повагом із бурхливого прибою,
Із бурунів океана
Піднімися, вийди із вохких глибин,
Що в них ти вітаєш,
Заклинаю тебе вперше, вдруге й у трете, вийди!
Дожидає тебе твій друг, що з ним звязав ти дитячі роки.
Що ділить тебе від нього межа вічности,
Потрудися до нас, прийди,
Хай побачимо тебе земськими очима!

По хвилі сказав він зміщаним голосом:

— Ти казав, що хочеш бачити твого приятеля Ітона, що тому три роки втопився на березі Південної Америки. Бачиш його? Що бачиш?

— Не бачу його, — відповів студент із альтанки. — Але бачу біле світло, біля вікна виринає — не має ніякої форми, подобає на розлиту хмаринку або на легко світячу вату...

Голос його звучав, як того, що щось описує, що бачить перед собою. Ми наслухували мовчки.

— Чи боїтеся? — спитався купець.

— Я не боюся, — відповів студент рішучо.

Після хвилини мовчанки похатник нанову зачав заклинання:

Зявися, Роджере Ітоне, твойому другові, що дожидає тебе,
Нехай узрить тебе, нехай побачить хоча твоє лице
Вохке з води, що в ній лежиш,
И твоє волосся, з морського баговиння.

Ще одно святочне питання:
— А що тепер бачиш?

Студент відповів спокійно:

— Бачу, що ця хмара прибирає постать людини. Голова його закутана у серпанок, він не рухається.

— Чи боїтеся?

— Ні.

Ми глянули один на одного тривожно, мовчки. Купець знову став рецитувати гробовим голосом, піднявши руки угору:

Тож двигнися, духу Роджера Ітона, зблизися,
Будь, як у дні ті, як жив ти між нами, всміхайся!
Друг із днів твоїх дитячих років,
Що для нього тебе я звав і заклинав,
Хоче докази мати, що це ти еси!

— Що бачиш?

— Серпанок зникає. Ах, це він! То Роджер Ітон! Підходить до стола — пише — не торкаючи олівця... олівець літає понад папером...

— Боїшся?

Страшна хвиля напруження слідувала після того спірітистового питання. Потім студент відповів, але зовсім зміненим голосом:

— Ні — я — не — боюся!

Похатник, роблячи якісь дивні, божевільні рухи, говорив:

Зблизися, Роджере Ітоне, говори, шепчи, оповідай, як це було з тобою. Вияви твойому другові ти всі обставини на світі тому! Наблизися до нього, він дожидає обіймів твоїх!

— Що бачиш?

— Він іде — він наближається — кидається на мене — простягає руки — обіймає мене...! Рятуйте! Рятуйте! Рятуйте мене!

— Тепер боїшся? — спитав похатник страшно глумливо.

Пронизливий крик, а потім здавлений стогін були одинокою відповідю.

— Поможіть цьому зарозумілому молокососові! — сказав купець огірчено, як ми вже забиралися відчиняти двері. — Гадаю, що я виграв заклад. Та я не потребую його грошей, я вдоволений, що дав йому научку. На будуче не говоритиме про річи, на яких розуміється як курка на перці.

Ми ввійшли в альтану, застали тут стіл і столець перевернені, а студент лежав на землі, мучений корчами. Приготовлений папір був записаний іменем потопельника великими буквами. Як студент охолов дещо зі страху, страшно розлютився на купця, що нагнав був йому такого страху. Хотів вибити його й став шукати його по всій хаті. А що не найшов його ні в кухні, ані в стайні, ні в інших будинках, пігнав із голосними прокльонами впоперек полями, щоби ще наздігнати похатника. — Ми не бачили вже більше ніколи ні того купця, ні студента!...

Як я вперше чув цю пригоду, спитав я:

— Вуйку, якжеж то може бути, що ти ще й після такої пригоди не віриш у духів?

— Бо, любий сину, — відповів вуйко — до нинішнього дня пропав не лише студент і спірітист, але й сорок пять фунтів, які зложив я і инші подорожні, як заклад. Оба обманці забрали ті гроші, відігравши умовлену комедію, якої жертвою впали ми всі без винятку.

Переклав з англійського **Тома Лю...**

Попався.

Шкільний інспектор, якого боялися дуже всі учителі, приїхав до одного села в Сх. Галичині. Прийшов до школи і зараз завримітив, що мапа на стіні висить трохи криво.

— Котрий з вас, хлопці, — питається інспектор — скаже мені, що тут тепер у клясі є так, як не повинно бути?

Спочатку настала тишина, ніхто із школярів не знав відповісти. Вкінці виривається один хлопець:

— Що пан інспектор не зняли ще капелюха!